
[2019-13-RE](#)

CAUSA 2019-13-RE

(BPA, SAU c/ Laplana Moraes)

Número de registre 65-2019. Recurs d'empara

Sentència del 17 de juny del 2019

BOPA núm. 59, del 3 de juliol del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 30 de gener del 2019, per la representació processal de l'entitat Banca Privada d'Andorra, SAU, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 20 de desembre del 2018, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquesta causa amb efectes suspensius i, en el seu dia, atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada i que ordeni la retroacció de les actuacions al moment de dictar-se l'aute esmentat per tal que la Sala Civil resolgui respectant la seva jurisprudència;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist que el magistrat, Sr. Joan Manel Abril Campoy, va plantejar la seva inhibició en aquesta causa, la qual va ser acceptada pel Ple del Tribunal;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 8 d'abril del 2019, que va admetre a tràmit, amb efectes suspensius, el recurs d'empara 2019-13-RE;

Vistos els escrits d'al·legacions presentats, ambdós el 30 d'abril del 2019, pel Ministeri Fiscal i per la representació processal del Sr. Luis Pablo Laplana Moraes, respectivament;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 9 de desembre del 2016, la representació processal del Sr. Luis Pablo Laplana Moraes va presentar una demanda laboral contra la societat BPA, entre d'altres, per acomiadament improcedent, injustificat i fet de forma indeguda.

1.2. El 23 de gener del 2017, la representació processal de la BPA va presentar una sol·licitud de suspensió per prejudicialitat penal fins que es resolgués la causa penal en què el demandant estava imputat.

1.3. El 23 de març del 2017, el Tribunal Unipersonal de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual decidia no donar lloc a aquesta petició de suspensió, reservant la decisió sobre les costes a la sentència que posés fi al procediment.

1.4. La representació processal de la BPA va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 24 d'octubre del 2017, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava aquest recurs, confirmava íntegrament la decisió de la primera instància i imposava a la part recurrent les costes processals de la segona instància.

1.5. El 6 d'abril del 2018, la saig va adoptar un acord d'execució, en què es quantificava l'import degut en concepte de costes de la segona instància i de costes d'execució que va ser notificat a la BPA.

1.6. El 26 d'abril del 2018, la representació processal de la BPA va interposar un incident d'execució contra l'acord d'execució esmentat i, el 3 de juliol del 2018, la Secció Civil del Tribunal Unipersonal de la Batllia va dictar un aute en què desestimava l'oposició formulada per la BPA i li imposava el pagament de les costes processals causades a la part adversa.

1.7. La representació processal de la BPA va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 20 de desembre del 2018, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava aquest recurs, confirmava íntegrament la decisió de la primera instància i imposava a la part recurrent les costes processals de la segona instància.

1.8. El 30 de gener del 2019, la representació processal de la BPA, va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 20 de desembre del 2018, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica de l'entitat recurrent

1. La part recurrent al·lega, en primer lloc, que l'aute del 20 de desembre del 2018 està mal fonamentat en Dret:

- considera que la Sala Civil no ha fonamentat en Dret la seva decisió d'autoritzar la saig a procedir a l'execució de la condemna en costes;

- efectivament, no es tracta de quantitats líquides o determinables amb simples operacions aritmètiques;

- les costes en qüestió corresponen als honoraris d'advocat i de procurador, la quantificació de les quals precisa un informe del Col·legi d'Advocats d'Andorra que s'ha de remetre al tribunal competent per al seu estudi a fi que concreti les diferents partides que integren les costes esmentades i fixi el deute líquid que correspon abonar a la part executada;

- per consegüent, la Sala Civil ha fonamentat indegudament la seva decisió pel fet d'acceptar que la saig mateixa quantifiqui les costes de la qüestió prèvia de prejudicialitat.

2. La part recurrent al·lega, en segon lloc, que l'aute del 20 de desembre del 2018 vulnera el principi de seguretat jurídica:

- segons el seu parer, la Sala Civil ha vulnerat el principi esmentat pel fet d'haver efectuat una interpretació totalment contrària a aquella que ja és jurisprudència assentada per ella mateixa sense cap motivació;

- aquesta jurisprudència està recollida en diversos autes del 30 d'octubre del 2018 i s'hi declara que el saig no és competent per procedir a l'execució dels honoraris d'advocat i de procurador, sinó que es requereix la tramitació d'un procediment que precisa un informe del Col·legi d'Advocats d'Andorra.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquesta causa amb efectes suspensius i, en el seu dia, atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada i que ordeni la retroacció de les actuacions al moment de dictar-se l'aute esmentat per tal que la Sala Civil resolgui respectant la seva jurisprudència.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- Tant la Batllia, com aquesta Sala van desestimar la qüestió de prejudicialitat plantejada per la part recurrent (procediment incidental) per tal com van considerar que les actuacions penals no eren imprescindibles per resoldre la causa laboral, i la Sala Civil va condemnar el demandant al pagament de les costes de la part adversa.

- La Sala Civil declara que és cert que quan es dicta un aute en un procediment incidental que no pot ser objecte de recurs, es pot reservar la decisió sobre les costes generades fins que es dicti sentència ferma en el procediment principal.

- No obstant això, el seu aute del 24 d'octubre del 2017, que confirma la decisió de la Batllia del 23 de març del mateix any, imposa les costes de la qüestió de prejudicialitat penal a la part demandant i destaca que es tracta d'un aute ferm que dona una resposta independent d'aquella que és objecte del procediment principal, raó per la qual les costes de l'incident s'imposen amb independència d'aquelles que puguin resultar del procediment principal.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- En primer lloc, el Ministeri Fiscal manifesta que aquest recurs d'empara ha estat presentat de manera extemporània, ja que la modificació de l'article 88 de la Llei qualificada del Tribunal

Constitucional per la Llei 24/2018, entrada en vigor el 15 de novembre del 2018, disposa que el recurs d'empara s'ha d'interposar en un termini de 13 dies hàbils des de la notificació de la resolució que s'impugna.

En aquest cas, el recurs va ser interposat l'endemà del dia que finalitzava el termini esmentat.

- En segon lloc, i de manera subsidiària, destaca que l'article esmentat de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional també estableix que no es pot admetre un recurs d'empara que modifiqui el contingut de la pretensió de protecció de dret o dels drets plantejada.

I, en aquest cas, allò que addueix l'entitat recurrent en el seu recurs d'empara és que, d'acord amb la jurisprudència mateixa de la Sala Civil, el saig només pot executar quantitats que siguin líquides, i per tant, per tal com es pretén executar les quantitats que corresponen als honoraris d'advocat i de procurador que no han estat valorades, aquesta decisió és contradictòria i injustificada.

Per contra, de les actuacions es desprèn que els motius plantejats en el seu moment, i tinguts en compte per resoldre l'acte impugnat, eren que no es podien executar les costes del procediment incidental si el procediment principal en matèria laboral no havia finalitzat amb sentència ferma.

Per consegüent, la qüestió jurídica plantejada és manifestament diferent d'aquella que va ser plantejada en el procediment anterior. I no es pot pretendre que el Tribunal Constitucional resolgui qüestions que són atribuïdes legalment als tribunals ordinaris, però que no els hi han estat plantejades, i, per tant, que no han pogut ser resoltes, tenint especialment en compte que la jurisdicció ordinària i, concretament la civil, està subjecta al principi dispositiu i al de congruència.

- Altrament, destaca que la resolució impugnada està suficientment motivada i la valoració de l'ordenament processal i substantiu dut a terme no es pot qualificar d'arbitrària, havent-se de considerar conforme a la comuna opinió del conjunt dels juristes.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara.

2.4. Argumentació del Sr. Luis Pablo Laplana Moraes

- Aquesta part destaca que les costes reclamades són únicament aquelles que corresponen a la segona instància del procediment incidental que havia endegat la part adversa, sense que aquesta hagi fet cap oposició i/o observació sobre el seu import.

- Adjunta els *mails* oficials i no confidencials mantinguts amb la representació processal de l'altra part en què s'exposen els càlculs dels imports deguts, així com la contesta que avala el càlcul esmentat.

- D'això en conclou que el deute reclamat és líquid a partir del moment en què la part adversa no va fer cap oposició i, per tant, l'argument segons el qual, en aquest cas, la saig va executar una quantitat que no era líquida no és procedent.

- Insisteix en què a partir del moment que les costes han estat reclamades extrajudicialment, acceptades per la contrapart i no s'ha fet oposició als imports reclamats, aquesta part estava facultada per sol·licitar la seva execució com a quantitat líquida, sense necessitat de cap informe del Col·legi d'Advocats d'Andorra. En aquest sentit, recorda que aquest informe únicament és preceptiu quan existeix un desacord en la fixació de les costes, com així ho estableix la jurisprudència constant

del Tribunal Superior de Justícia, però aquest no és el cas en aquesta causa.

- Considera que no s'han vulnerat ni el dret a la jurisdicció, ni el dret a un procés degut, ni el principi de seguretat jurídica i que, per tant, les pretensions de la part recurrent no poden prosperar.
- Manifesta que la part recurrent vol dilatar el procediment i evitar el pagament dels honoraris dels seus advocat i procurador i, per aquest motiu, considera que se l'ha de condemnar al pagament de les costes judicials causades en seu constitucional.
- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament aquest recurs d'empara i que condemni l'entitat BPA al pagament de les costes amb inclusió de les derivades d'advocat.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

- 3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.
- 3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.
- 3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).
- 3.4. D'acord amb l'article 88 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, modificat per la Llei 24/2018, del 18 d'octubre, del Codi de procediment civil (modificació entrada en vigor l'endemà de la seva publicació al BOPA, és a dir, el 15 de novembre del 2018) "*El recurs d'empara s'interposa mitjançant un escrit, dins els tretze dies hàbils següents al dia en què s'hagi notificat la resolució impugnada*".
- 3.5. Ara bé, en aquesta causa, la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va ser notificada a l'entitat bancària recurrent el 10 de gener del 2019 i el recurs d'empara es va enregistrar al Tribunal Constitucional el 30 de gener del 2019, és a dir, fora del termini de 13 dies esmentat.
- 3.6. Es pot considerar una certa flexibilitat en l'examen de les normes processals relatives als terminis en circumstàncies excepcionals: ja sigui quan els fets de la causa exposen *prima facie* unes al·legacions de greus vulneracions dels drets (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans del 29 de maig del 2012, causa UTE SAUR VALLNET c/ Andorra), ja sigui quan el retard en l'enregistrament sigui mínim i amb un motiu de força major, o que les circumstàncies factuais així ho propiciïn (veg. l'aute del 7 de maig del 2018, recaigut en la causa 2018-2-RE).
- 3.7. En aquesta causa, el recurs d'empara presentat no correspon a cap d'aquestes excepcions.
- 3.8. Per consegüent, aquest recurs d'empara ha de ser declarat inadmissible a tràmit sense que

calgui, doncs, examinar els arguments que planteja.

3.9. Una vegada constatada la causa d'inadmissió a tràmit -la presentació del recurs fora de termini-, i, per tant, la deguda inadmissió a tràmit del recurs, la causa d'inadmissió es converteix en causa de desestimació.

3.10. Per aquest motiu, s'escau no efectuar cap condemna en costes.

DECISIÓ:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

1. Desestimar el recurs d'empara presentat per la representació processal de l'entitat Banca Privada d'Andorra, SAU, contra l'aute del 20 de desembre del 2018, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Declarar que no procedeix efectuar cap pronunciament en matèria de costes.

3. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de l'entitat BPA, SAU, a la representació processal del Sr. Luis Pablo Laplana Moraes, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 de juny del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

